

Települési hőellátás helyi energiával
Budapest, MTA Székház, 2015. október 8.

Takarékosság és hatékonyság a települési hőellátásban

Zanatyné Uitz Zsuzsanna
MMK Településenergetikai Szakosztály

A kaposvári távfűtés bemutatása

Saját beépített teljesítmény:	65 MW hő 1,4 MW villamos
Kapcsolt termelésből vásárolt:	5 MW hő
Hőteljesítmény igény:	48 MW
Fűtött lakásszám:	6816 db
Fűtött egyéb:	284 db
Hőtermelők száma:	1
Tüzelőanyag:	földgáz
Hőközpontok száma:	352 db
A távvezeték hossza:	26,4 km
Kaposvár lakossága	68 ezer fő
Távfűtésben élők	23 ezer fő

Honnan indultunk (1992)

Hőforrások száma: 5 db gőzkazános kazánház

**Fűtési hálózat: vegyes 2 és 4 vezetékes rendszerek
direkt és indirekt hőközpontokkal
állandó tömegáramúkeringtetés**

**Az elszámolási rendszer: átalány jellegű a fogyasztónak
nincs szabályozási lehetősége**

**Az energia árak nőnek – a dotáció megszűnt (1992) – a
szolgáltatás drágul**

**Cél: a megfizethető, szabályozható
távfűtési szolgáltatás**

Hogy érhető el?

1. Energiahatékonysággal   kevesebb energiafelhasználás

- fogyasztói részről
  - fűtési rendszer korszerűsítése
  - épület felújítása szigetelés
- szolgáltatói oldal
  - fogyasztói érdekeltség megteremtése, mérés-szabályozás
  - távfűtési rendszer korszerűsítése

2. A beépített kapacitás kihasználásával

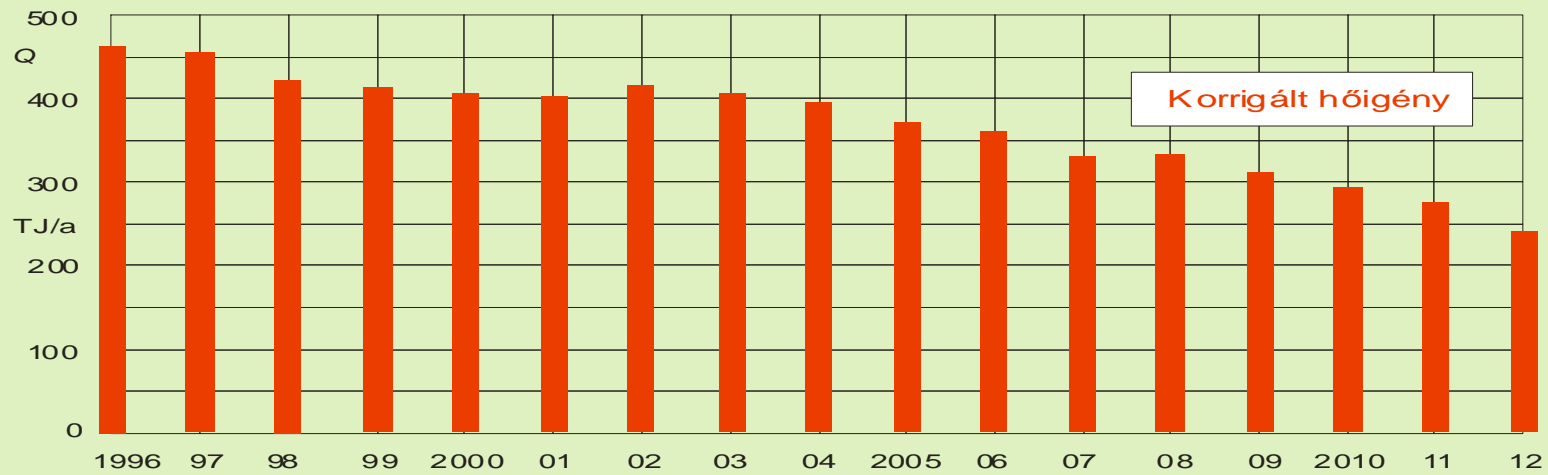
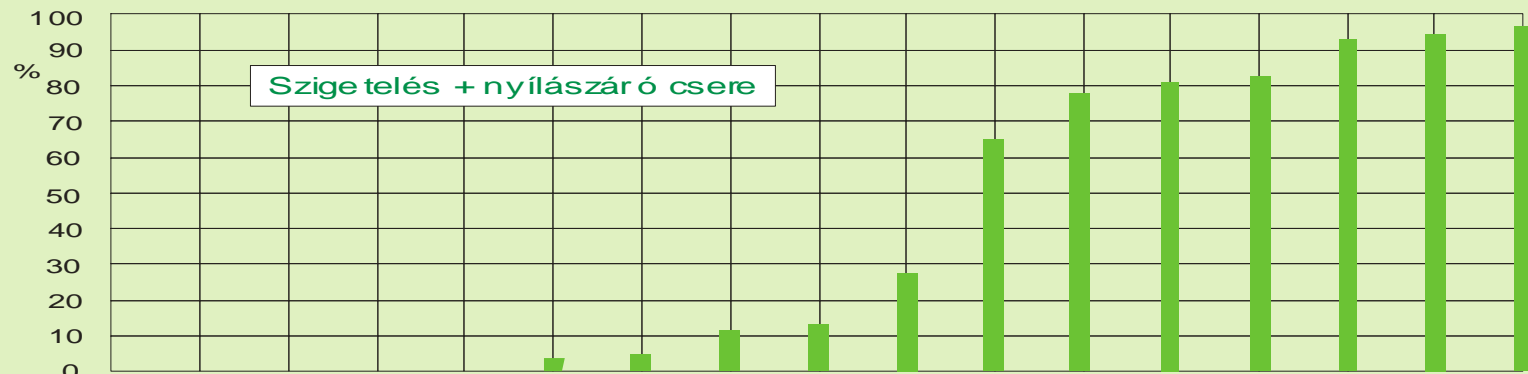
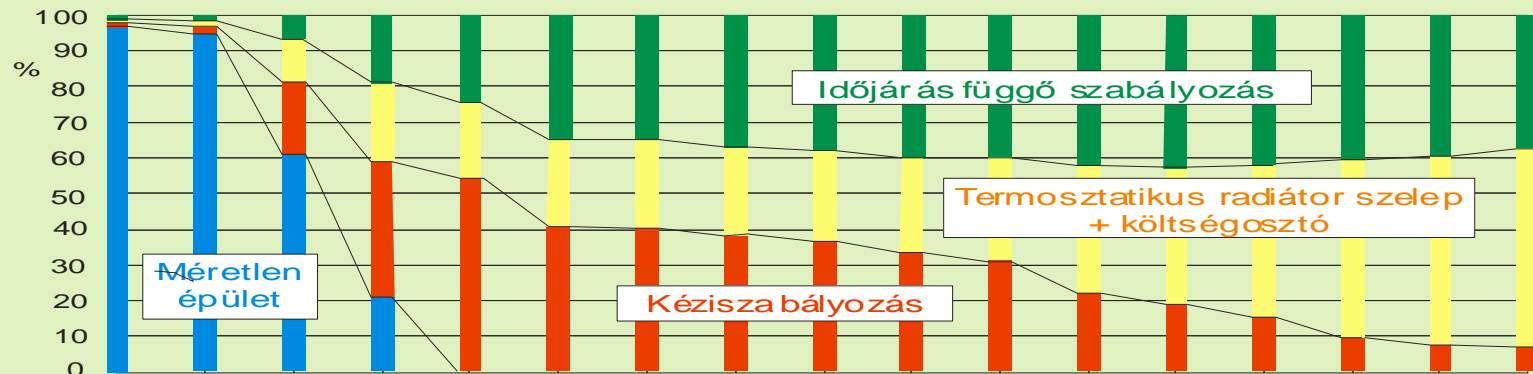
- bővítés
- távhűtés

3. Olcsó hőtermelés

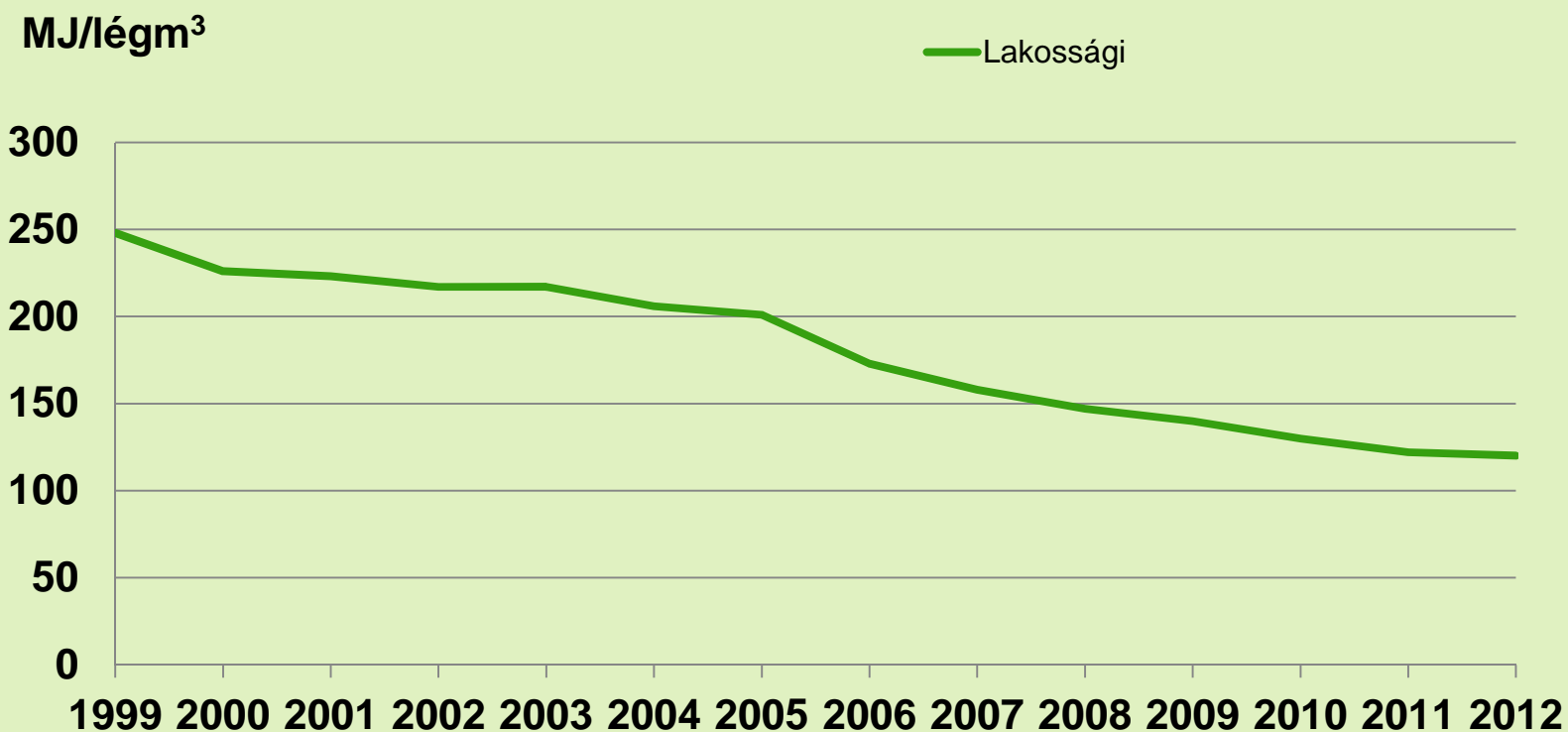
- kapcsolt termelésből
- tüzelőanyag diverzifikálása
- hulladékhő

Mit tettünk és hogy finanszíroztuk

- Fogyasztói érdekeltség megteremtése
- Fűtési rendszer legkisebb egységre bontása
- Fűtés szabályozásának biztosítása
- Nyílászárók szigetelése vagy cseréje
- Épület utólagos szigetelési munkáinak elvégzése
- A távfűtési rendszerünket korszerűsítettük

- Pályázati lehetőség korlátozott volt, csak később lett
- Hármass finanszírozás **Önkormányzat-Lakosság-Távfűtési Üzem** (Ebből lett a panelprogram?)

A fűtési fajlagos hőfelhasználás alakulása

átlaglakás fogyasztása 33GJ/év-ről 16GJ/év-re csökkent

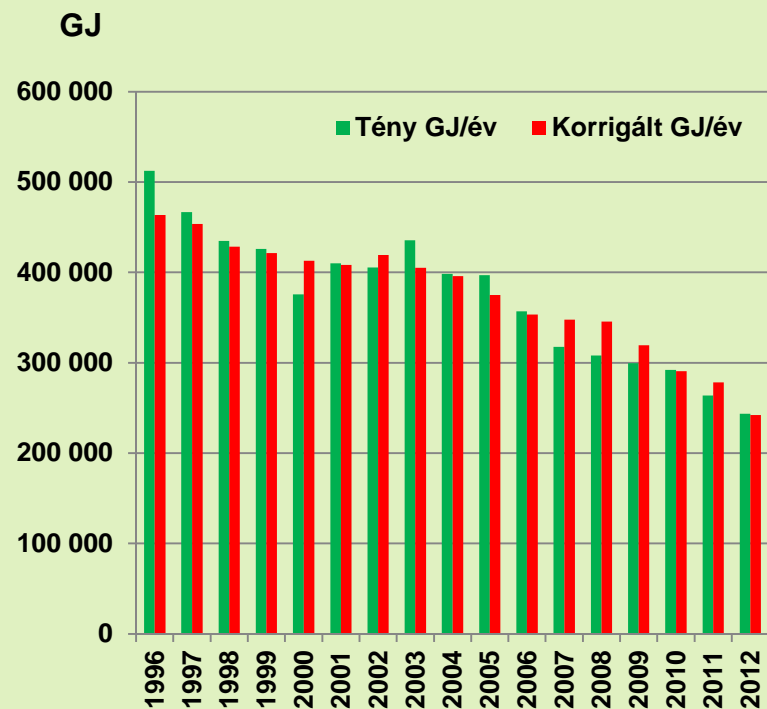
Szolgáltatói fejlesztések

- **Hőközponti változó tömegáramú szabályozás, új szivattyúk, frekvenciaváltók az új igényekre**
- **Rugalmas plc alapú fűtőművi és hőközponti vezérlések kialakítása**
- **Négy szintű szabályozás**
- **Az öt kazánházas területet összekapcsoltuk új előreszigetelt távvezeték építéssel, 4 szigetüzemű kazánházat megszüntettük**
- **Hőtároló szelepek beépítése távvezérlése - optimalizálás**
- **Kapcsolt energiatermelés megvalósítása 1997**
- **Informatikai fejlesztés, optikai hálózat (intranet), valós idejű adatmegjelenítés, adatgyűjtés, feldolgozás, értékelés, távműködtetés**

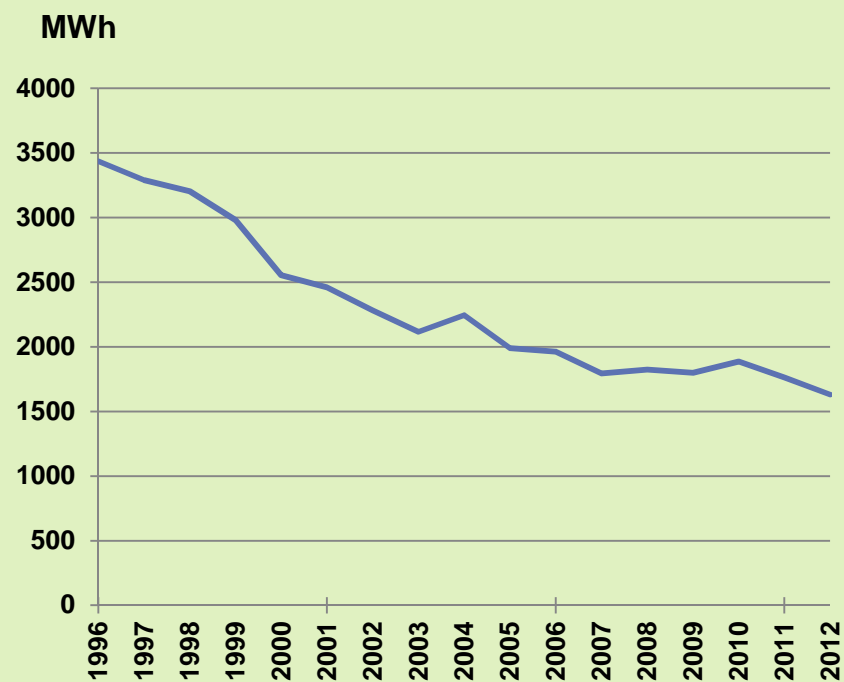

Energiahatékonysági eredmények

Kiadott hőmennyiség

Villamos energia felhasználás

Eredmények számszerűsítve

Lakossági megtakarítás: 6816 lakás

50%-kal csökkent a hőfelhasználás:

16 GJ/lakás/év megtakarítás összesen 110 TJ/év

48 eFt/lakás/év (2015. évi áron) 327 MFt/év

Gázfelhasználás megtakarítás 136 TJ/év 7600 tCO₂/év

15 év alatt ~4,9 milliárd Ft megtakarítás a lakosságnál

és 114 140 tCO₂ kibocsátás csökkenés földgázmegtakarításból

Villamos energia-megtakarítás a szolgáltatónál 1600 MWh/év

Távfűtés bővítése

Előkészítő munkák

- **Tanulmánytervek** a bővítéssel kapcsolatosan, a potenciális csatlakozók feltérképezése 2006, 2008, 2009
- **Új lehetséges fogyasztók** fogyasztási és teljesítmény adatainak meghatározása
- **Ajánlatok** kidolgozása az új felhasználóknak
- **Finanszírozási** lehetőségek felkutatása

Környezeti változások

- 2010 a távfűtési **ÁFA 5%-ra** csökkent
- **KEOP–2009–5.4.0** Távhő-szektor energetikai korszerűsítése – Új fogyasztók távhőrendszerbe kapcsolása **50 %-os támogatás**
- **2009** szerződés ELMIB Zrt-vel biomassa tüzelésű erőműből hővásárlásra 17MW hő – **hőpiac növelése**
- A **Kaposi Mór Oktató Kórház 2012**-ben lejáró energia ellátási szerződése és a távfűtési mint alternatív megoldás felvetése
- Egyéb önkormányzati intézmények **kazánházainak** és fűtési rendszerének **felújítási kényszere**

KEOP-5.4.0/09-2010-0006 pályázat

- **Célja:** A távhőértékesítés volumenének növelése a fajlagos felhasználás csökkenése mellett, vezetéki rekonstrukció végrehajtása és fogyasztói kör bővülése
- **Műszaki tartalma:** 1980 m előreszigetelt vezetékkel lett kiváltva a meglévő régi vezetékek, új gerincvezeték és bekötővezeték rendszer épült összesen **6462 m**, **öt kompakt hőközpont** került telepítésre és távfelügyeleti rendszerbe kötésre
- **Energiamegtakarítás:** földgázfelhasználás csökkenése **11 545 GJ/év**, ÜHG kibocsátás csökkenése **2049 t/CO2/év**
- **Pénzügyi adatai:** beruházás költségvetése **1060 MFt**, ebből **500 MFt** vissza nem térítendő támogatás, **400 MFt** bankhitel **(önerő támogatással kiváltva)**, **160 MFt** saját forrás,

A pályázat mérföldkövei

2008.06.18. Ajánlatadás fogyasztóknak

2010.05.06. Pályázat beadása

2010.05.26. Pályázat jogosultságának megállapítása

2010.12.11. Támogatói döntés

2011.07.21. Támogatási szerződéstervezet megküldése

2011.09.27. Szerződés megkötése

2012.07.27. Közbeszerzési eljárás megindítása

2012.10.04. Döntés az ajánlatokról

2012.10.31. Szerződés megkötése kivitelezővel

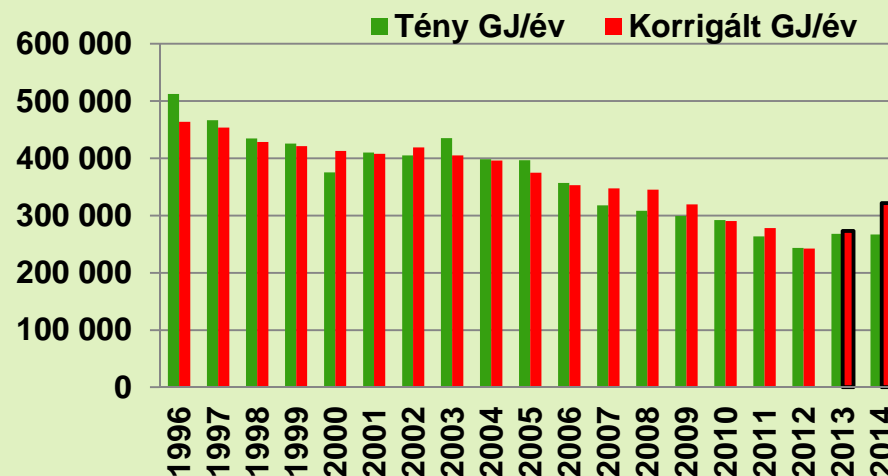
2013.08.15. Befejezés (terv 2013.08.31.)

Bővítés eredménye

Közvetlen:

- **9 MW** teljesítmény bővülés (beépített 13 MW) az új fogyasztók rácsatlakozásával **-30%-os teljesítmény növekedés**
- **50,7 TJ** értékesítési többlet - **27%-os mennyiségi növekedés**
- Nyári **hűtési igény** lehetősége a kórháznál 4 MW (tervezői adat)
- Az új távvezeték tovább fogyasztók csatlakozását biztosítja (+2 MW)
- A távfűtési **alapdíj csökkentési** lehetősége (rezsicsökkentés megoldotta)
- A megújuló energiákból termelt és ipari hulladék hő befogadása és eljuttatásának lehetősége a fogyasztókhoz
- A **kapcsolt energiatermelés növelése**

GJ

Közvetett:

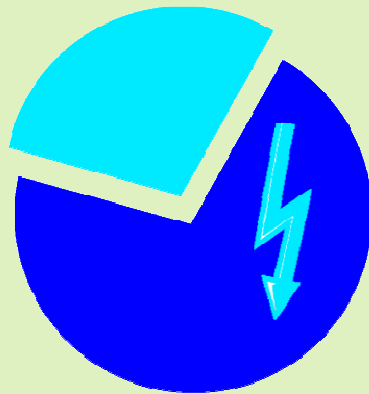
- A belváros **levegőminőségének javulása**
- **Hőpiac** biztosítása biomassza erőműnek
- **Versenyhelyzet** az energiahordozók között
- A **város vagyona** gyarapodott, termelő beruházás létesült
- A **távfűtés eszköze** a városnak az **energiapolitikájának** alakításában

Olcsó hőtermelés

- Megújuló energiából Kaposvári Biomassza Erőmű 17 MW_t $10,4 \text{ MW}_e$
- Hulladék hő Technológiából pl.Cukorgyár
- Kapcsolt termelésből Elektromos mobilitás?
- Szabályozással Helyben termelt energia helyben történő felhasználásának támogatása, hálózathoz való hozzáférés

Fűtőműben termelt energia és Kaposvár energiafelhasználása 2013-ban

Villamos energia

23 446 MWh

Távhő

268 268 GJ

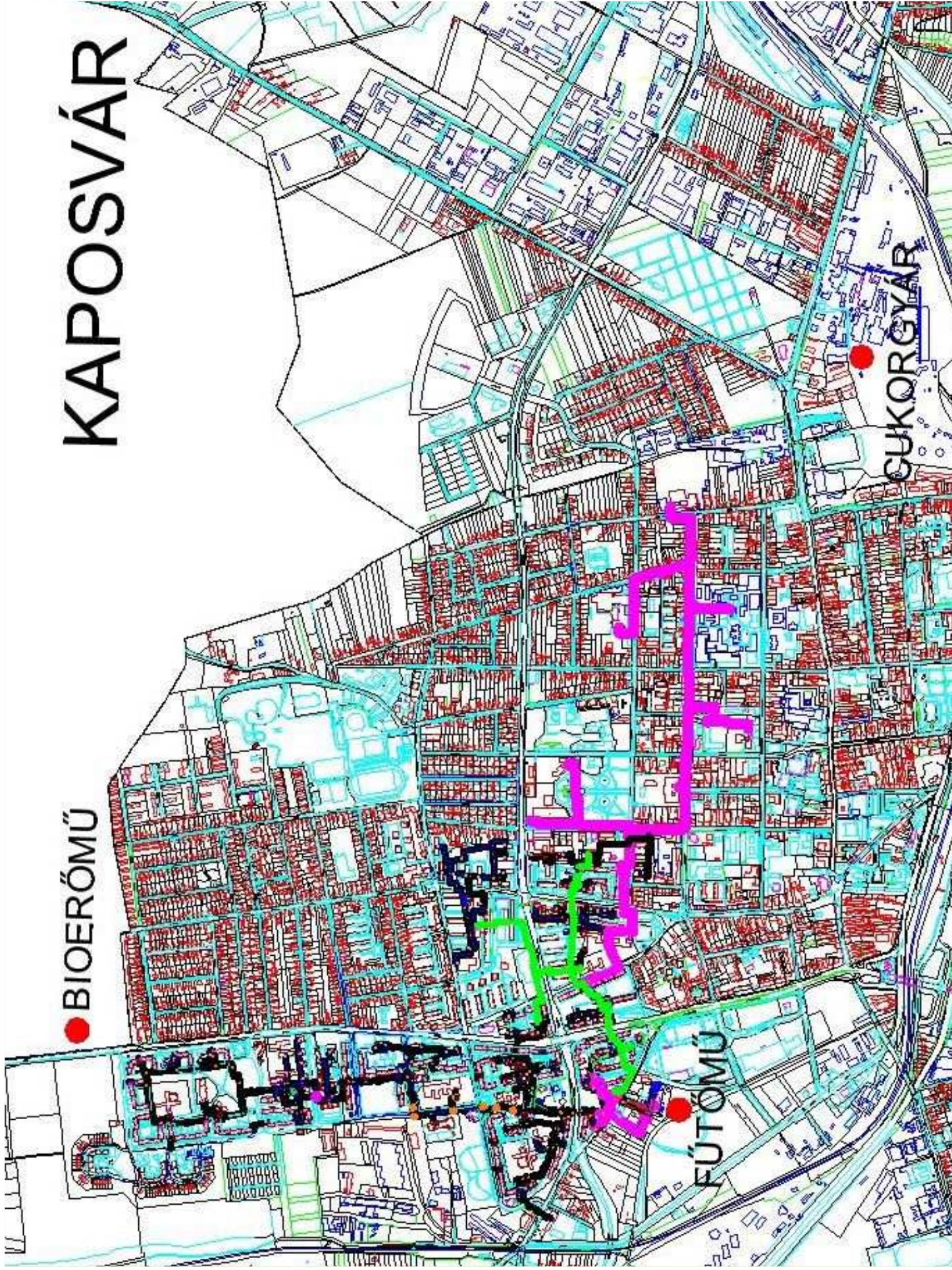

KAPOSVÁR

● BIOERŐMŰ

● CUKORGYÁR

● FŰTŐMŰ

Feladataink a jövőben

- **Hatékony távfűtés végzése**
„olyan távfűtési vagy távhűtési rendszer,
amely legalább 50%-ban megújuló energia, 50%-ban hulladékhő, 75%-ban kapcsolt energiatermelésből származó hő vagy 50%-ban ilyen energiák és hők kombinációjának felhasználásával működik.”
- **A fogyasztói kör további bővítése**
- **A keletkezett „hulladék” hő összeszedése és a fogyasztókhoz történő eljuttatása**
- **Helyi energiaigény kielégítése nagyrészt helyben termelt energiából főként helyi források figyelembe vételével**

Köszönöm a figyelmet!